LÁ THƯ MỤC VỤ

Trong cuộc sống chúng ta thường hay gặp những hiểu lầm vì khác biệt văn hóa hay ngôn ngữ. Những hiểu lầm này xảy ra không chỉ khi sống ở một đất nước mới mà còn xảy ra ngay tại quê hương đất nước của mình. Nhất là trước đây phương tiện đi lại khó khăn, thông tin bị hạn chế, thì sự hiểu lầm giữa những người khác vùng miền rất dễ xảy ra. Tôi còn nhớ một chuyện cười đọc trên báo đã lâu như sau:
Có một gia đình người Bắc Di Cư vào đến Huế sống giữa những người địa phương có tiếng nói như chim hót. Ở được khoảng một tháng thì một hôm khi chị vợ đi chợ về, anh chồng là một nhạc sĩ khoe với vợ rằng, "Ở đây lạ thật, họ mắng con toàn bằng nốt nhạc". Người vợ ngạc nhiên hỏi, "Thế họ mắng con làm sao?" Anh chồng đáp, "Tôi nghe bà mẹ mắng con thế này, Đồ mi đồ mi fá đố mi rề đố mi la, nghe trầm bổng hay lắm mà không hiểu gì cả!" Chị vợ cười nói, "Không phải các nốt nhạc đâu bố ơi, bà ấy mắng là đồ mi đồ mi phá bố mi về bố mi la, nghĩa là con phá phách quá khi bố về bố sẽ la đó". Anh chồng cười nói, "Thế mà tôi cứ tưởng bà ấy hát chứ!"

Đó là một câu chuyện vui nói lên sự khác biệt về ngôn ngữ đôi khi có thể gây ra những hiểu lầm nho nhỏ, không gây tác hại gì trong tương quan xã hội. Nhưng sự khác biệt và hiểu lầm về văn hóa ứng xử là một vấn đề lớn hơn. Sự hiểu lầm này thường đưa tới việc kỳ thị vùng miền khó hóa giải và đem đến biết bao nhiêu hệ lụy và đổ vỡ không thể hàn gắn được. Tôi nghĩ chắc ai trong chúng ta cũng có kinh nghiệm về sự khác biệt và hiểu lầm này khi sống chung đụng với những người khác văn hóa hay vùng miền. Trước đây, có nhiều người trẻ yêu nhau, nhưng vì gia đình hai bên khác vùng miền mà cha mẹ bên này hay bên kia nhất định không gả hay không cưới hỏi cho con mình, do đó họ phải gạt nước mắt chia ly. Bây giờ ở trong nước hay ngoài nước, phương tiện đi lại và thông tin dễ dàng, thì sự thông cảm và hiểu biết lẫn nhau đã khá hơn rất nhiều. Tuy vậy thành kiến và hiểu lầm đôi khi vẫn xảy ra, và vẫn gây ra những đổ vỡ trong mối liên hệ gia đình hay tương quan xã hội khó hàn gắn lại được.

Những khác biệt về văn hóa ứng xử với người ngoài thì dễ giải quyết, vì nếu không muốn tìm hiểu hay cố tình giữ thành kiến của mình thì nghỉ chơi với họ là xong, chẳng ảnh hưởng gì mấy đến cuộc sống của chúng ta. Nhưng sự hiểu lầm và khác biệt về nhận thức giữa những thành viên trong cùng một gia đình mới thật đau lòng. Có một câu chuyện chắc nhiều người đã biết, đó là chuyện của một người Úc trẻ gốc Việt bỏ bảy năm trời học y khoa, rồi khi nhận bằng tốt nghiệp xong, đã mang tấm bằng đó về trao cho cha mẹ và nói, "Đây là mảnh bằng con học cho ba má vui, bây giờ tới lượt con đi học cho con". Cha mẹ của anh cũng giống như hầu hết các cha mẹ Việt Nam khi có con học giỏi, đều muốn hay ép con mình học những ngành nghề hái ra tiền như kỹ sư, bác sĩ dù nhiều khi con mình không thích hay không muốn. Đó là lý do tại sao vị bác sĩ trẻ đã học để làm vui lòng cha mẹ, nhưng sau đó đã đi tu, học làm linh mục để trở thành bác sĩ giúp đỡ phần thiêng liêng và chữa lành những bệnh tật tâm linh cho người khác. Có thể cha mẹ nghĩ là con mình 'dại dột' hay 'bất thường', nhưng với vị bác sĩ trẻ thì đó lại là cuộc đời mà Chúa muốn mình sống, là ơn gọi của mình, nên đã chọn sống theo thánh ý Chúa hơn là sống theo ý của cha mẹ.

Trong bài Phúc Âm của Chúa Nhật tuần này, Thánh Mác-cô cũng cho chúng ta thấy sự hiểu lầm của thân nhân của Chúa Giêsu khi họ nghe tin Ngài đi giảng đạo hăng say đến nỗi không có giờ ăn uống, nên họ bàn với nhau đi bắt Ngài về vì họ nghĩ là Ngài đã bị mất trí. Qua hai câu ngắn ngủi mở đầu đoạn Phúc Âm, chúng ta có thể đoán ra tại sao thân nhân Chúa Giêsu cho là Ngài bị mất trí. Tin đồn Ngài giảng đạo không có giờ nghỉ ngơi, ăn uống đã như giọt nước tràn ly của những bực bội đầy ứ trong lòng mà thân nhân của Chúa Giêsu đã có đối với Ngài. Trước hết đã ba mươi tuổi rồi mà không thấy Giêsu lấy vợ sinh con nối dòng. Đã vậy nghề mộc của Giêsu đang có thu nhập ổn định và khấm khá, có của ăn của để, dư sức nuôi sống mình và mẹ già, thế mà tự nhiên đùng đùng bỏ đi giảng đạo, không nhà không cửa, rồi lại còn lập nhóm môn đệ toàn những người cũng bỏ nghề cá, nghề thu thuế…rồi đi lang thang hết chỗ này đến chỗ kia chẳng ra làm sao cả. Chắc có "something wrong", có điều gì bất thường, hay bị 'mát giây' mới vậy, chứ người bình thường đâu có ai chọn sống như vậy.

Chọn sống theo ý Thiên Chúa luôn là một chọn lựa sống khác thường vì ý Thiên Chúa khác với ý nghĩ và lối sống của người đời. Chúa Giêsu không đến thế gian để thực thi ý mình hay ý của người khác, nhưng là để thực thi Thánh ý của Chúa Cha, Đấng đã sai Ngài. Nên ngoài gia đình thân nhân ruột thịt, Chúa Giêsu còn có một gia đình thiêng liêng, là những người được Ngài chọn, được Ngài huấn luyện để sống theo Thánh ý Thiên Chúa *"Vì ai làm theo ý Thiên Chúa, thì người ấy là anh chị em và là mẹ Ta"* (Mc 3:35). Do đó, chỉ khi nào chúng ta chọn sống theo Thánh ý Thiên Chúa chúng ta mới xứng đáng được gọi là anh chị em của Chúa Giêsu và mới xứng đáng là con cái của Chúa Cha trên trời, cho dẫu khi chọn sống theo Thánh ý Thiên Chúa có thể gây ra những hiểu lầm hay bị cho là người dại dột hay mất trí.

Lm Nguyễn Mộng Huỳnh